

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/127/2000

STOSUNEK DO USTAWY O POWSZECHNYM UWŁASZCZENIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Uchwalenie przez Sejm ustawy „O zasadach realizacji programu powszechnego uwłaszczenia obywateli RP” wzbudziło wiele emocji. Zwolennicy tej ustawy podkreślają, że wprowadzenie jej w życie pozwoli na zadośćuczynienie tym wszystkim osobom, które do tej pory nie skorzystały jeszcze z żadnej formy uwłaszczenia. Dla AWS jest to realizacja założeń programu wyborczego z 1997 roku. Przeciwnicy ustawy uwłaszczeniowej zwracają uwagę przede wszystkim na to, że przyjęte w niej warunki są niesprawiedliwe, gdyż nieruchomości, które miałyby być przekazywane na własność dotychczasowym najemcom, mają bardzo różną wartość.

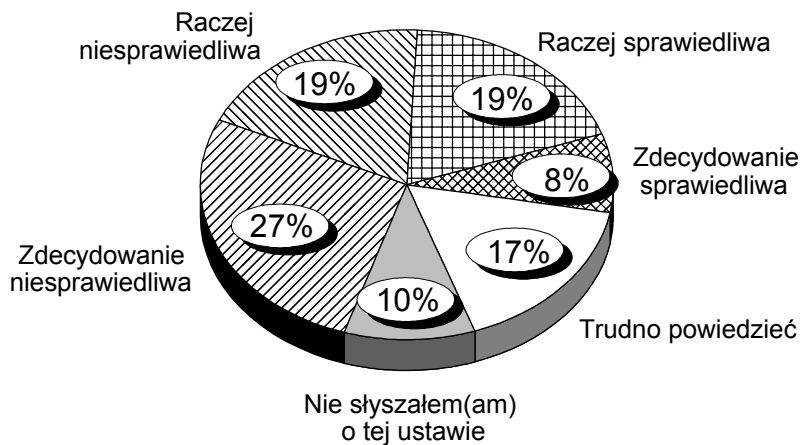
Kontrowersyjność ustawy podkreśla wynik głosowania w Sejmie - 222 posłów opowiedziało się za jej wprowadzeniem, 213 było przeciwnych, a 2 wstrzymało się od głosu. A co sądzą o tej ustawie osoby najbardziej zainteresowane, czyli obywatele? Zapytaliśmy o to w sierpniowym sondażu¹

OCENA USTAWY

Zdaniem 46% respondentów, ustawa o powszechnym uwłaszczeniu, czyli przekazywaniu na własność mieszkań, ziemi oraz bonów prywatyzacyjnych jest niesprawiedliwa. Odmiennego zdania jest 27% badanych, a co dziesiąty nie słyszał o tej ustawie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (123) przeprowadzono w dniach 4-7 sierpnia 2000 roku na 1028-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych Polaków.

RYS. 1. NIEDAWNO SEJM UCHWAŁIŁ USTAWĘ O POWSZECHNYM UWŁASZCZENIU, POLEGAJĄCYM NA PRZEKAZANIU NA WŁASNOŚĆ MIESZKAŃ, ZIEMI ORAZ BONÓW PRYWATYZACYJNYCH. CZY, PANA(I) ZDANIEM, JEST TO USTAWA SPRAWIEDLIWA CZY NIESPRAWIEDLIWA?

Negatywny stosunek do tej ustawy rośnie w miarę wzrostu wykształcenia - za zdecydowanie niesprawiedliwą uważa ją 18% badanych z wykształceniem podstawowym i 38% - z wykształceniem wyższym².

Wśród respondentów deklarujących lewicowe poglądy polityczne 58% sądzi, że ustawa uwłaszczeniowa jest niesprawiedliwa. Tego samego zdania jest 48% badanych o poglądach centrowych i 42% o poglądach prawicowych.

Na ocenę omawianej ustawy wpływają także sympatie partyjne ankietowanych.

Tabela 1

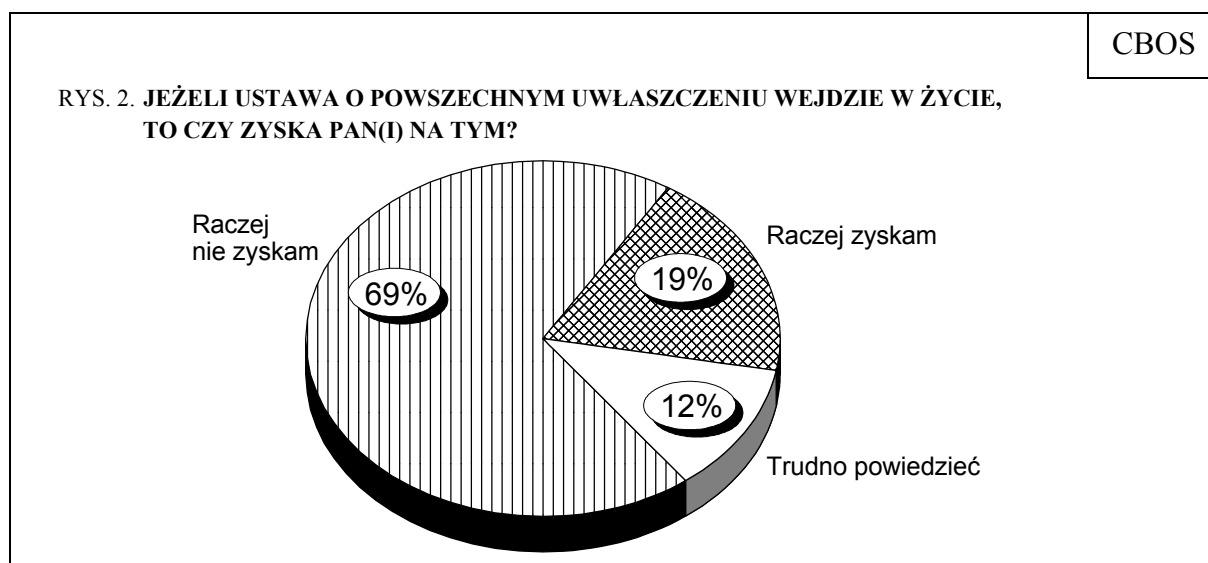
Elektoraty partii	Ustawa jest niesprawiedliwa	Ustawa jest sprawiedliwa	Trudno powiedzieć	Nie słyszałem(am) o tej ustawie
	w procentach			
Unia Wolności	59	27	14	0
Sojusz Lewicy Demokratycznej	58	23	13	5
Polskie Stronnictwo Ludowe	54	28	14	4
Akcja Wyborcza „Solidarność”	42	33	21	4

² Zob. tabele aneksowe.

Większość sympatyków UW i SLD (po 58%) uważa ustawę uwłaszczeniową za niesprawiedliwą. Tego samego zdania jest niewiele mniej głosujących na PSL (54%). Również wśród zwolenników AWS przeważają oceny negatywne (42% twierdzi, że ustawa ta jest niesprawiedliwa). Jest to wynik o tyle zaskakujący, że kandydat AWS na prezydenta Marian Krzaklewski prowadząc kampanię wyborczą bardzo wyraźnie podkreśla swoje poparcie dla wprowadzenia w życie tej ustawy.

ZYSKI Z WPROWADZENIA USTAWY

Zdecydowana większość badanych (69%) uważa, że wejście w życie ustawy o powszechnym uwłaszczeniu nie przyniesie im zysków. Tylko co piąty respondent jest odmiennego zdania.

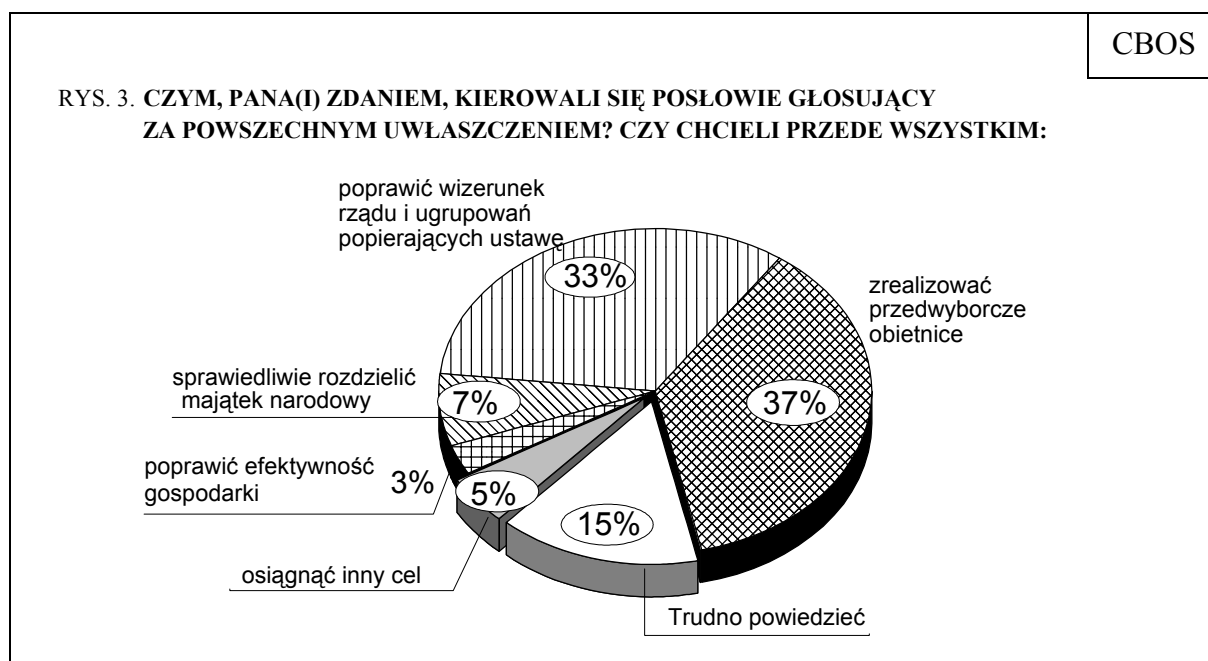

Najbardziej sceptycznie nastawioną grupą społeczno-zawodową są rolnicy: 86% z nich raczej nie spodziewa się korzyści po wprowadzeniu tej ustawy (wśród elektoratu PSL jest to niemal 92%).

Stosunkowo najwięcej optymistów w tym względzie można zauważyć wśród robotników wykwalifikowanych - więcej niż co czwarty (27%) liczy na zysk.

CEL WPROWADZENIA USTAWY

Za główne cele wprowadzenia ustawy o powszechnym uwłaszczeniu respondenci uważają realizację przedwyborczych obietnic (37%) oraz poprawę wizerunku rządu i ugrupowań popierających ustawę (33%). Jedynie 7% respondentów sądzi, że posłowie głosujący za wprowadzeniem tej ustawy kierowali się troską o sprawiedliwy podział majątku narodowego. Jeszcze niższy odsetek ankietowanych (3%) uważa, że przede wszystkim brali oni pod uwagę poprawę efektywności gospodarki.

Bez względu na to, czy respondenci uważają ustawę za słuszną czy nie, za główne cele jej wprowadzenia uważają realizację obietnic przedwyborczych i poprawę społecznego wizerunku rządu. Jednak wśród oceniających ją jako sprawiedliwą co piąty sądzi, że posłowie głosujący za powszechnym uwłaszczeniem kierowali się chęcią sprawiedliwego podziału majątku narodowego. Wśród respondentów negatywnie oceniających ustawę tylko 2% jest tego samego zdania.

Tabela 2

Czym kierowali się posłowie głosujący za powszechnym uwłaszczeniem?	Ustawa jest	
	sprawiedliwa	niesprawiedliwa
	w procentach	
Realizacja obietnic przedwyborczych	34	42
Poprawa wizerunku rządu	24	38
Sprawiedliwy podział majątku narodowego	20	2
Poprawa efektywności gospodarki	6	2
Inny cel	2	7
Trudno powiedzieć	12	9

Przegłosowana przez Sejm ustawa uwłaszczeniowa nie zyskała poparcia społecznego. Niemal połowa respondentów uważa ją za niesprawiedliwą. Tylko jedna piąta badanych wiąże z jej wprowadzeniem nadzieję na osobisty zysk. Zdaniem ankietowanych, posłowie głosujący za powszechnym uwłaszczeniem kierowali się przede wszystkim realizacją obietnic przedwyborczych oraz poprawą społecznego wizerunku rządu i ugrupowań popierających ustawę.

Opracowała
Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Niedawno Sejm uchwalił ustawę o powszechnym uwłaszczeniu, polegającym na przekazaniu na własność mieszkań, ziemi oraz bonów prywatyzacyjnych. Czy, Pana(i) zdaniem, jest to ustawa sprawiedliwa czy niesprawiedliwa? 1 - Zdecydowanie sprawiedliwa; 2 - Raczej sprawiedliwa; 3 - Raczej niesprawiedliwa; 4 - Zdecydowanie niesprawiedliwa; 5 - Trudno powiedzieć; 6 - Nie słyszałem(am) o tej ustawie

	(%)						
	1	2	3	4	5	6	Liczba osób
Ogółem	8	19	19	27	17	10	1028
Płeć							
Mężczyźni	8	20	20	28	16	8	488
Kobiety	7	18	18	26	18	13	540
Wiek							
18-24 lat	5	17	18	21	20	19	147
25-34	9	23	17	29	18	6	182
35-44	7	19	22	27	18	6	200
45-54	5	20	22	31	14	7	195
55-64	10	18	14	27	20	11	129
65 lat i więcej	10	16	18	26	14	16	175
Miejsce zamieszkania							
Wieś	5	18	19	23	20	14	385
Miasto do 20 tys.	11	13	26	21	18	11	112
20-100 tys.	7	19	19	34	14	7	205
101-500 tys.	10	24	14	27	17	10	202
501 tys.i więcej mieszk.	9	20	19	35	13	4	124
Wykształcenie							
Podstawowe	9	20	20	18	14	19	285
Zasadnicze zawodowe	11	18	17	24	21	9	319
Średnie	4	21	19	35	15	6	338
Wyższe	5	12	21	38	19	5	86
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	6	16	19	35	19	5	60
Prac.umysł.niż.szczebła	7	23	18	34	13	5	86
Pracownicy fiz.- umysł.	6	20	12	27	26	9	78
Robotnicy wykwalifikowani	10	15	21	23	22	9	141
Robotnicy niewykwalifik.	5	15	19	41	6	14	46
Rolnicy	3	30	18	30	15	6	38
Pracujący na własny rach.	5	19	27	32	16	2	64
Bierni zawodowo							
Renciści	11	18	20	16	16	19	131
Emeryci	8	17	15	32	19	9	188
Uczniowie i studenci	3	14	27	22	13	21	59
Bezrobotni	10	24	16	23	14	13	90
Gospodynie domowe i inni	7	26	17	25	17	8	46
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	4	21	18	35	15	7	170
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	11	18	21	26	19	6	81
sekt. pryw. poza rolnict.	9	16	19	29	19	8	237
prywatnym gosp. rolnym	4	25	30	20	17	4	57
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	8	19	22	24	13	14	117
276-399	10	18	14	25	17	17	101
400-549	12	18	21	27	17	5	197
550-799	5	22	13	35	19	6	137
Powyżej 799 zł	8	18	22	39	10	3	164
Ocena własnych war. mater.							
Złe	9	17	16	24	18	15	335
Średnie	7	18	19	28	21	7	472
Dobre	7	24	22	29	8	9	221
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	22	16	19	17	13	14	62
Raz w tygodniu	7	19	18	25	19	12	547
1-2 razy w miesiącu	4	21	21	23	20	9	173
Kilka razy w roku	6	17	19	39	13	6	158
W ogóle nie uczestniczy	13	16	18	36	8	9	88
Poglądy polityczne							
Lewica	6	16	20	38	15	5	323
Centrum	7	17	17	31	17	10	264
Prawica	8	26	21	21	19	5	213
Trudno powiedzieć	9	18	17	14	18	23	228

Tabela 2. Jeżeli ustawa o powszechnym uwłaszczeniu wejdzie w życie, to czy zyska Pan(i) na tym?

	(%)			
	Raczej zyskam	Raczej nie zyskam	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	69	12	922
Płeć				
Mężczyźni	20	68	12	449
Kobiety	18	69	13	473
Wiek				
18-24 lat	15	72	13	119
25-34	22	68	10	172
35-44	20	66	14	188
45-54	22	72	7	181
55-64	17	63	20	115
65 lat i więcej	15	71	13	147
Miejsce zamieszkania				
Wieś	8	77	14	330
Miasto do 20 tys.	28	61	11	99
20-100 tys.	17	72	10	190
101-500 tys.	33	52	15	182
501 tys. i więcej mieszk.	22	71	7	119
Wykształcenie				
Podstawowe	19	65	16	231
Zasadnicze zawodowe	22	65	12	291
Średnie	17	72	11	317
Wyższe	15	77	9	82
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	17	71	12	57
Prac.umysł.niż.szczebła	22	65	13	82
Pracownicy fiz.-umysł.	13	83	4	71
Robotnicy wykwalifikowani	27	62	11	128
Robotnicy niewykwalifik.	13	74	13	39
Rolnicy	8	86	6	36
Pracujący na własny rach.	22	61	18	63
Bierni zawodowo				
Renciści	17	67	16	106
Emeryci	15	72	13	170
Uczniowie i studenci	17	65	18	47
Bezrobotni	30	62	8	78
Gospodynie domowe i inni	13	68	19	43
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	21	69	11	158
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	20	74	6	76
sekt. pryw. poza rolnict.	23	63	14	217
prywatnym gosp. rolnym	8	85	7	55
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	26	64	10	100
276-399	18	69	14	84
400-549	22	69	9	188
550-799	21	65	14	129
Powyżej 799 zł	16	75	8	159
Ocena własnych war. mater.				
Złe	18	69	13	284
Średnie	19	67	14	438
Dobre	20	72	8	200
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	32	50	18	53
Raz w tygodniu	17	71	12	483
1-2 razy w miesiącu	14	73	13	156
Kilka razy w roku	20	64	16	149
W ogóle nie uczestniczy	26	69	5	80
Poglądy polityczne				
Lewica	19	71	11	307
Centrum	13	75	12	237
Prawica	28	61	11	202
Trudno powiedzieć	18	65	17	174

Tabela 3. Czym, Pana(i) zdaniem, kierowali się posłowie głosujący za powszechnym uwłaszczeniem?
 Czy chcieli przede wszystkim: 1 - zrealizować przedwyborcze obietnice; 2 - sprawiedliwie rozdzielić majątek narodowy; 3 - poprawić wizerunek rządu i ugrupowań popierających ustawę; 4 - poprawić efektywność gospodarki; 5 - osiągnąć inny cel

	(%)					Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4	5		
Ogółem	37	7	33	3	5	15	922
Płeć							
Mężczyźni	37	7	35	4	5	12	449
Kobiety	36	7	31	3	5	18	473
Wiek							
18-24 lat	30	4	38	5	8	15	119
25-34	31	9	37	4	5	14	172
35-44	35	5	32	3	8	17	188
45-54	43	7	34	2	4	10	181
55-64	40	7	32	4	1	17	115
65 lat i więcej	42	12	23	3	2	18	147
Miejsce zamieszkania							
Wieś	35	6	32	3	7	17	330
Miasto do 20 tys.	41	8	22	6	4	19	99
20-100 tys.	32	11	43	2	3	14	190
101-500 tys.	38	11	30	4	2	15	182
501 tys. i więcej mieszk.	45	6	31	5	8	6	119
Wykształcenie							
Podstawowe	37	9	26	3	2	22	231
Zasadnicze zawodowe	37	8	31	3	5	15	291
Średnie	37	7	35	4	7	11	317
Wyższe	35	2	47	4	6	7	82
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	30	1	46	4	9	9	57
Prac. umysł. niż. szczebla	30	7	42	2	7	12	82
Pracownicy fiz.- umysł.	29	6	34	1	9	21	71
Robotnicy wykwalifikowani	44	11	26	5	2	13	128
Robotnicy niewykwalifik.	39	5	39	3	11	3	39
Rolnicy	46	2	24	4	7	18	36
Pracujący na własny rach.	38	5	35	4	8	11	63
Bierni zawodowo							
Renciści	42	11	26	2	2	16	106
Emeryci	39	10	29	3	2	17	170
Uczniowie i studenci	29	5	45	4	0	18	47
Bezrobotni	28	6	36	6	8	15	78
Gospodynie domowe i inni	38	5	23	4	5	25	43
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	33	6	39	3	7	12	158
spółce właścicieli	42	9	23	4	7	15	76
prywatnych i państwa	36	8	36	4	6	11	217
sekt. pryw. poza rolnict.	39	6	25	3	6	21	55
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	27	11	41	3	6	12	100
276-399	38	10	29	0	10	12	84
400-549	38	7	31	3	6	15	188
550-799	44	6	36	3	2	9	129
Powyżej 799 zł	37	8	38	4	7	7	159
Ocena własnych war. mater.							
Złe	34	9	33	1	7	17	284
Średnie	37	7	32	4	3	16	438
Dobre	40	7	33	5	6	9	200
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	37	16	21	4	2	20	53
Raz w tygodniu	38	7	32	4	5	14	483
1-2 razy w miesiącu	31	8	36	2	5	17	156
Kilka razy w roku	42	6	28	4	6	15	149
W ogóle nie uczestniczy	33	6	43	2	2	14	80
Poglądy polityczne							
Lewica	37	6	39	2	5	11	307
Centrum	36	5	38	5	5	11	237
Prawica	40	11	32	6	4	7	202
Trudno powiedzieć	33	9	15	1	6	37	174